

Granskning av bokslut och årsredovisning

2023-12-31

Rapport

Kungsörs kommun

KPMG AB

2024-04-02

Antal sidor 6

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Årsredovisningens räkenskaper	1
1.2	God ekonomisk hushållning	1
1.3	Balanskravsresultat	1
1.4	Rekommendationer	2
2	Bakgrund	3
2.1	Syfte och revisionsfrågor	3
2.2	Avgränsning	4
2.3	Revisionskriterier	4
2.4	Metod	4
3	Resultat av granskningen	6
3.1	Årsredovisningens räkenskaper	6
3.1.1	Bedömning	6
3.2	God ekonomisk hushållning	8
3.2.1	Bedömning	9
3.3	Balanskravsresultat	10
3.3.1	Bedömning	10
3.4	Översiktlig granskning av intern kontroll	10
3.4.1	Rekommendation	11

1 Sammanfattning

Vi har av Kungsör kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Nedan följer en sammanfattning av granskningens bedömningar och rekommendationer.

1.1 Årsredovisningens räkenskaper

Utifrån vår genomförda granskning av årsbokslutet har vi noterat att kommunen gör avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla (delar av sina) leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats några ej väsentliga avvikelser. Se avsnitt 3.1.1.

1.2 God ekonomisk hushållning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet avseende de finansiella målen. Det innebär att resultatet är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vi konstaterar att det i årsredovisningen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av verksamhetsmålen då det är ett stort antal nyckeltal som det inte redovisas en aktuell mätning för. Det innebär att det ej är möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

Vi rekommenderar Kungsörs kommun säkerställer att det finns aktuella mätningar och uppgifter som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse. Vi rekommenderar också att det i årsredovisningen görs en tydlig sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås per 2023-12-31.

1.3 Balanskravsresultat

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

1.4 Rekommendationer

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed framför allt RKR R5 Leasing.
- Se över inventeringsrutinen framför allt gällande löpande aktiveringar och säkerställa ett uppdaterat anläggningsregister.
- Se över rutin och hantering av riktade statsbidrag.
- Se över uppställning och redovisning av drift- och investeringsredovisningen för att säkerställa att kommunen följer RKR R14.
- Säkerställa att årsredovisningen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse och utvecklar vissa delar i förvaltningsberättelsen.
- Se över och utveckla avsnittet "Redovisningsprinciper" i årsredovisningen.
- Se till att tidplanen ses över för att revisionen ska ha tillräcklig med tid för att granska årsredovisning och den sammanställda redovisningen.
- Säkerställer att det finns aktuella mätningar och uppgifter som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse. Vi rekommenderar också att det i årsredovisningen görs en tydlig sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås per 2023-12-31.
- Se över rutinerna för attester i de olika processerna samt beloppsgränser där behov finns.
- Säkerställa att det finns tydliga kontroller vid personalavslut.

2 Bakgrund

Vi har av Kungsör kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsbokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2023. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2023.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap. kommunallagen (2017:725) bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska vid granskning av årsredovisning pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisorernas revisionsberättelse.

Från och med den 1 januari 2023 ska årsredovisningen granskas enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Standarden ska tillämpas av de sakkunniga som utför räkenskapsrevision på uppdrag av förtroendevalda revisorer i kommuner, regioner, kommunalförbund och samordningsförbund.

Standarden består av:

- Ramverk
- Anvisningar för tillämpning i kommunal räkenskapsrevision av International Standards on Auditing (ISA) samt International Standard on Review Engagements (ISRE 2410) inklusive tillämpningsanvisning för granskning av drift- och investeringsredovisning (enligt ISA 501)
- Instruktion för granskning av sammanställda räkenskaper
- Instruktion för granskning av förvaltningsberättelse

Följande moment regleras inte av standarden utan tillkommer, i enlighet med SKR:s God revisionssed i kommunal verksamhet 2022:

- Granskningen av utfallet rörande verksamhetsmålen med betydelse för god ekonomisk hushållning samt själva bedömningen av huruvida resultaten i årsredovisningen är förenliga med verksamhetsmålen samt de finansiella målen.
- Bedömning om kommunen efterlever balanskravet samt eventuellt återopande av synnerliga skäl omfattas inte av Standard för kommunal räkenskapsrevision.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för utlåtandet respektive revisionsberättelsen.

Syftet med granskningarna är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lag om kommunal bokföring och redovisning samt god redovisningssed i kommuner och regioner.

Granskningen av årsredovisningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året?

- Är förvaltningsberättelsens lagstadgade delar förenliga med årsredovisningens övriga delar?
- Har förvaltningsberättelsen upprättats i enlighet med LKBR?
- Har sammanställda räkenskaper konsoliderats i enlighet med LKBR?
- Är resultatet i årsredovisningen förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning?
- Efterlever kommunen balanskravet och har eventuella negativa balanskravsresultat och åberopande av synnerliga skäl hanterats korrekt?

2.2 Avgränsning

Vår granskning omfattar årsredovisningen per 2023-12-31. Granskningen av räkenskaperna har utförts i den omfattning som krävs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision. Granskningen av måluppfyllelse och bedömning av balanskravet har utförts enligt SKR:s God revisionsred i kommunal verksamhet 2022.

Fel i räkenskaperna betraktas som väsentliga om de är av sådan omfattning eller typ att de, om de varit kända för en välinformerad läsare av årsredovisningen, hade påverkat dennes bedömning av kommunen. Detta kan inkludera såväl kvalitativa som kvantitativa fel och varierar mellan kommuner och verksamheter.

2.3 Revisionskriterier

Bedömningsgrund för våra bedömningar avseende årsredovisningens räkenskaper bygger på följande revisionskriterier:

- Kommunallag (KL) och lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningsred, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning bygger vår bedömning även på:

- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

2.4 Metod

Granskningarna har genomförts genom bland annat:

- Processgenomgång
- Stickprov och andra urvalsmetoder
- Dataanalys
- Kartläggning av IT-miljön
- Intervjuer med berörda tjänstepersoner
- Avstämning mot redovisningsregelverk
- Granskning av interna kontroller som är av relevans för upprättandet av de finansiella rapporterna
- Verifiering av årsredovisning mot huvudbok samt underlag för denna

Revisionens faser kan kategoriseras i Planering, Genomförande och Rapportering.

I planeringsfasen har vi haft inledande genomgång av villkoren för uppdraget, fastställande av vilka dokumentationskrav som finns, vem som bär ansvaret vid oegentligheter samt kommunikationen under revisionens gång. En viktig del i planeringsfasen är att identifiera risker, värdera riskernas utifrån allvarlighet och sannolikhet samt att identifiera lämpliga granskningsåtgärder.

Genomförandefasen har omfattat fortsatt planering då den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen. Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

En revisionsstrategi har bestämts utifrån den inledande planeringen och den förståelse som skaffats i samband med granskningen av den interna kontrollen. Andra delen av genomförandefasen har omfattat inhämtande av revisionsbevis genom granskning och dokumentation av:

- Balans och resultaträkning
- Närståendetransaktioner
- Sammanställda räkenskaper
- Drift- och investeringsredovisningen
- Förvaltningsberättelse

Som en del i den avslutande fasen har vi inhämtat ett skriftligt uttalande enligt ISA 580. Det har inhämtats från den tjänsteperson som har uppdraget att verkställa bokslutsprocessen och den interna kontrollen i kommunens redovisning, system och rutiner.

Granskningarna avser kommunens årsredovisning som avgetts av kommunstyrelsen den 2024-03-25.

Rapporten är faktakontrollerad av ekonomiavdelningen.

3 Resultat av granskningen

Nedan redogörs för resultatet av granskningen och de noteringar som gjorts i samband med denna.

3.1 Årsredovisningens räkenskaper

Enligt 4 kap. 1 § LKBR ska en årsredovisning innehålla en förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning, kassaflödesanalys, noter, driftredovisning, investeringsredovisning och sammanställda räkenskaper enligt 12 kap 2 § LKBR.

3.1.1 Bedömning

Kommunen gör i årsredovisningen avsteg från lag och god sed avseende följande:

- Kommunen har per 2023-12-31 redovisat samtliga leasingkontrakt som operationell leasing. Hyreskontrakt och leasing av bilar och fastigheter ses normalt som finansiell leasing vilket innebär att en fiktiv anläggningstillgång och skuld skall redovisas och skrivas av över återstående hyresperiod. Kommunen hanterar alla (delar av sina) leasingkostnader som operationell leasing vilket enligt vår bedömning sannolikt är ett avsteg från RKR R5 och god redovisningssed. Det lämnas i årsredovisningen inte någon upplysning kring vilka resultateffekter detta avsteg medför, vilket enligt LKBR ska finnas.

Vidare har det i samband med granskningen även noterats följande, ej väsentliga, avvikelser:

- Kommunen gör inte aktiveringar av pågående projekt löpande under året utan endast vid bokslutet och har ingen årlig inventeringsrutin för att hålla anläggningsregistret uppdaterat. Vi kan inte uttala oss om eventuell resultateffekt avseende avskrivningar som inte påförts löpande under året.
- Det finns brister i redovisningen av riktade statsbidrag då de inte redovisas på ett enhetligt sätt, vilket medför att det inte går att få fram och visa exakt vilka bidrag som erhållits på ett tillförlitligt sätt. Vi har därför inte kunna granska detta fullt ut och kan inte uttala oss om det föreligger väsentliga fel.
- Vi har noterat att jämförelsetalens fördelning i balans- och resultaträkningen mellan olika poster har justerats för att anpassas till RKR´s rekommendationer.
- I enlighet med RKR R14 ska driftredovisningens budgetposter avse senast beslutad budget. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Vi saknar information om tidpunkt. Det saknas även verktyg för att separera intäkter och kostnader i driftredovisningen.

- I investeringsredovisning ska inkluderas de under året genomförda investeringar som finansierats via finansiell leasing eller som erhållits genom gåva. Eftersom kommunen ännu inte tillämpar finansiell leasing saknas denna information. I de fall utgiftsbeslut tagits under året ska uppgift lämnas om till vilka belopp och vid vilka tidpunkter budgetposterna justerats. Vi saknar information om tidpunkt. Investeringsredovisningen bör summeras i kassaflödesrapportens poster "Investering i immateriella, materiella och finansiella anläggningstillgångar". Vi har noterat en mindre avvikelse. Vi har även noterat diverse andra utvecklingsmöjligheter.
- Redovisningsprinciperna är inte helt kompletta och bör utvecklas.

Enligt vår bedömning har årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys, drift- och investeringsredovisning samt noter upprättats, med **undantag** av ovan punkter, i enlighet med LKBR och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av kommunens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat och kassaflöde för året.

Förvaltningsberättelsens lagstadgade delar är förenliga med årsredovisningens övriga delar.

En förvaltningsberättelse har upprättats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att den inte fullt ut följer rubrikuppställning i enlighet med RKR R15 Förvaltningsberättelse. Vissa delar skulle även kunna utvecklas såsom analyser, nyckeltal och även koncernperspektivet.

Sammanställda räkenskaper har konsoliderats i enlighet med LKBR men vi vill fästa uppmärksamheten på att de innehåller åtminstone följande felaktigheter:

- Upptagna tillgångar och skulder i koncernredovisningen för ett av dotterbolagen överensstämmer inte med bolagets signerade årsredovisning. Detta medför ett klassificeringsfel i balansräkningen och kassaflödesanalysen men bedöms inte vara väsentligt till belopp.
- Vid granskning av den sammanställda redovisningen har vi granskat siffror från koncernbolagen utan notering. Dock har vi noterat att klassificeringen av tillgångar och skulder i ett av dotterbolagen inte överensstämmer med dotterbolagets årsredovisning. Bedöms dock inte som väsentligt. Vi har inte haft möjlighet att granska elimineringarna då vi inte erhållit fullgoda underlag. Vi kan därför inte uttala oss om de sammanställda räkenskaperna.

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen att säkerställa att räkenskaperna följer lag och god redovisningssed.

Vi rekommenderar även kommunstyrelsen att tidplanen ses över för att revisionen ska ha tillräcklig med tid för att granska årsredovisning och den sammanställda redovisningen.

3.2 God ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

I KL stadgas även att kommunerna ska ha en god ekonomisk hushållning, vilket får ses som ett överordnat krav och innebär i de allra flesta fall att det inte räcker med att intäkterna enbart täcker kostnaderna, eftersom det på längre sikt urholkar kommunernas ekonomi.

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Kommunfullmäktige i Kungsörs kommun har fastställt fyra finansiella mål och fem verksamhetsmål samt fyra riktade nämnd- och styrelsemål. Den sammanfattande bedömningen som görs i årsredovisningen är att Kungsörs kommun hade en spridd måluppfyllelse där kommunen inte nådde hela vägen fram inom alla områden.

Nedan redovisas uppföljningen av målen som görs i årsredovisningen.

Finansiella mål:

Kommunfullmäktige i Kungsör har antagit fyra finansiella mål. I årsredovisningen görs följande bedömning av måluppfyllelsen:

Nyckeltal	Senaste utfall	Mål	Bedömning
Kommunens resultat ska minst uppgå till 1,0 procent av skatteintäkter och generella stadsbidrag vid årets slut	2,3	1,0 %	
Kommunkoncernens låneskuld miljoner kronor	796	781	
Kommunens självfinansieringsgrad %	166%	100 %	
Kommunkoncernens kassalikviditet procent (%)	144,3	100 %	

Verksamhetsmål:

Kommunfullmäktige i Kungsör har antagit fem verksamhetsmål. I årsredovisningen görs följande bedömning av måluppfyllelsen:

Kommunfullmäktigemål	Bedömning
Hållbara städer och samhällen	
God utbildning för alla	
God hälsa och välbefinnande	
Goda arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt	
Hållbar konsumtion och produktion	

Av de 22 redovisade nyckeltal som ligger till grund för bedömningen av måluppfyllelsen är det nio som det inte finns några mätvärden för 2023. Vissa nyckeltal redovisas senaste mätningen för 2021.

Kommunfullmäktige har även i år beslutat om riktade nämnd- och styrelsemål. I årsredovisningen görs följande bedömning av måluppfyllelsen:

Nämnd- och styrelsemål	Bedömning
Minska kommunens miljöpåverkan (alla nämnder och bolag)	
Andelen pojkar och flickor i årskurs 9 med behörighet till yrkesprogram för gymnasiet ska öka från basåret 2021 (77%) (BUN)	
Minska energiförbrukningen (alla nämnder och bolag)	
Öka allmänhetens kunskap om hållbara livsstilar (alla nämnder och bolag)	

I årsredovisningen görs en uppföljning av de nyckeltal som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelsen. Måluppfyllelsen är bedömd för alla nyckeltal men det saknas aktuella mätningar för ett antal nyckeltal.

3.2.1 Bedömning

Grundat på vår översiktliga granskning av årsredovisningen har det inte framkommit några omständigheter som ger oss anledning att ifrågasätta det återrapporterade resultatet avseende de finansiella målen. Det innebär att resultatet är delvis förenligt med de finansiella mål som fullmäktige fastställt i budget 2023.

Vi konstaterar att det i årsredovisningen saknas en tillräcklig tydlig avrapportering av verksamhetsmålen då det är ett stort antal nyckeltal som det inte redovisas en aktuell mätning för. Det innebär att det ej är möjligt för oss att bedöma om resultatet är förenligt med de verksamhetsmål som fullmäktige beslutat.

Vi rekommenderar Kungsörs kommun säkerställer att det finns aktuella mätningar och uppgifter som ligger till grund för bedömning av måluppfyllelse. Vi rekommenderar också att det i årsredovisningen görs en tydlig sammanfattande bedömning kring om god ekonomiska hushållning uppnås per 2023-12-31.

3.3 Balanskravsresultat

En kommun ska enligt KL göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen.

Eventuella negativa resultat som uppkommer ska enligt KL regleras inom tre år. Om det föreligger synnerliga skäl finns emellertid möjlighet att inte reglera ett negativt resultat. RKR har lämnat information om beräkning och redovisning av balanskravet utifrån tolkning av förarbeten till reglerna om balanskrav i LKBR och KL.

3.3.1 Bedömning

Vi bedömer, utifrån redovisningen av balanskravsresultatet i årsredovisningen, att det lagstadgade balanskravet uppfylls.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

3.4 Översiktlig granskning av intern kontroll

Den interna kontrollen som har översiktligt granskats och de iakttagelser som gjorts i samband med denna granskning har beaktats i granskningen av årsbokslutet. Granskningen av den interna kontrollen tar sin utgångspunkt i kundens processer, bedömningar i redovisningen och finansiella ramverk. Förståelsen för de väsentliga processerna har dokumenterats och en bedömning kring risken för oegentligheter har gjorts. Vidare utgör IT-miljön en viktig del av kommunens verksamhet och en dokumenterad förståelse kopplat till detta område har ingått som en del av den interna kontrollen.

Vi har skaffat oss en förståelse för den interna kontrollen för att identifiera lämpliga granskningsåtgärder men inte för att uttala oss om effektiviteten i kontrollerna/processerna.

Översiktligt granskade processer är följande:

- Löner
- Inköp
- IT
- Investeringar
- Riktade statsbidrag
- Attester
- Kassa och bank

Noteringar från granskningen.

- Det saknas rutin för att attestera manuella bokföringsorder.
- Endast en person har hand om bankavstämningar och det finns ingen attest eller liknande vid den dagliga avstämningen.
- Ingen attest i bank vid betalning med betalfil. Den betalas automatiskt. Manuell betalning i bank har alltid två attester.
- VMKF ansvarar för löneprocessen för kommunen. Vi har noterat att det inte finns någon kontroll för att person vid avslut tas bort från lönesystemet och det förekommer fall då avslutningsblanketten inte inkommit.
- Vid attest av leverantörsfakturer har vi noterat att det inte finns några beloppsgränser för attestanten. Saknar lista eller liknande för attestanter.
- Ingen kontroll görs av nya leverantörer.

3.4.1 **Rekommendation**

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att se över rutinerna för attester i de olika processerna samt beloppsgränser där behov finns.

Vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att det finns tydliga kontroller vid personalavslut.

Datum som ovan

KPMG AB

Susann Eriksson

Auktoriserad revisor

Karin Helin Lindkvist

Certifierad kommunal revisor